

HAYVANCILIKTA NEDEN İTHALATÇI OLDUK?

Mustafa KAYMAKÇI tarafından yazıldı.

Pazar, 22 Eylül 2019 00:00

Önce Ziraat Mühendisler Odası'ın yayınladığı "*Hayvancılık Raporu*"ndan bir alıntı yapalım. Rapora göre hayvan ithalatının 1980'li yılların ortasına kadar önemsenmeyecek düzeyde iken 1985-1995 ile 2010 yılından sonraki dönemde ciddi derecede artış gösterdiği belirtilmekte. 2019 yılının ilk altı ayı dâhil olmak üzere son dört buçuk yılda yaklaşık 4 milyar dolar karşılığında 3.35 milyon sığır ve 110 milyon dolar karşılığında 765 bin koyun ithal edilmiş.

Türkiye hayvansal üretimde neden kendine yetmez ve ithalatçı ülke durumuna düştü?

Bunun cevabını neden-sonuç ilişkileri bağlamında aramadan sağlıklı sonuç ve önlemler üretemeyiz.

İthalatı Yaratan Nedenlerden Biri, Tarımsal Kitlerin Özelleştirilmesi mi?

Türkiye'de 1980 yıllardan itibaren devletin küçültülmesi uygulamalarının bir aracı olarak özelleştirme, devreye sokuldu. Bununla, devletin piyasa malları üretimi, piyasayı düzenlemede kural koyucu işlevi ve sosyal devletle ilgili kamu hizmetleri gibi başlıca üç müdahale alanından çekilmesi istendi.

Böylelikle, tekelci sermayeye yeni kar alanları açıldı. Devlet, sosyal niteliğinden uzaklaştırılarak, devlet-yurttaş ilişkisi yerine tüketici ilişkisi oluştu ve yurttaşın devletle bağı, en alt düzeye indirildi.

Kamu kitlerinin özelleştirilmesi kapsamında Tarımsal Kitlerin de çoğu özelleştirmeye alındı.

Tarımsal Kitler Ne İşe Yaramışlardı?

- Tarımda verimliliği yükselterek önemli düzeyde üretim artışına neden olmuşlardı.

HAYVANCILIKTA NEDEN İTHALATÇI OLDUK?

Mustafa KAYMAKÇI tarafından yazıldı.

Pazar, 22 Eylül 2019 00:00

- Kırsal kesimin alt yapısını ve hizmetlerini sağlamışlar, görece zenginleştirilmesine katkıda bulunmuşlardı.
- Kırsal kesimin eğitim düzeyini yükseltmişlerdi.
- Köylüyü ağaların ve yabancı güçlerin denetiminden belirli düzeylerde kurtarmaya çalışmışlardı.
- Köylü ile devlet arasında bağı güçlendirerek, ulusal bütünlüğün pekiştirilmesinde rol oynamışlardı.

Tarımsal KİT'ler ile kendine yeter duruma gelen Türkiye'nin, besin güvencesi açısından da çökertilmesi gerekiyordu. Tarımsal KİT'lerin özelleştirilmesi de bu bağlamda gündeme geldi.

Özelleştirme için KİT'ler karadelik ilan edildi ve bunların sanayi kitlerinde olduğu gibi, zararlı duruma gelmesi için ne gerekiyorsa yapıldı.

Özelleştirilmesi ile ortaya çıkan olumsuzlukları, hayvancılıkta öne çıkan dört Tarımsal KİT'ten örnek vererek açıklayalım.

SEK Özelleştirilince Ne Oldu?

Süt Endüstrisi Kurumu (SEK)'nin özelleştirilmesi ile üreticiden çok ucuza alınan süt, tüketicilere de yüksek fiyatta satılmaya başlandı. Üretici süt fiyatları, kimileri artık yabancı sanayicilerin denetimine girdi. Yem ve diğer girdiler arttığı halde üretici süt fiyatları artmadı, aksine görece olarak düştü.

HAYVANCILIKTA NEDEN İTHALATÇI OLDUK?

Mustafa KAYMAKÇI tarafından yazıldı.

Pazar, 22 Eylül 2019 00:00

YEMSAN Özelleştirildi ve Çiftçi Özel Yem Fabrikalarının İnsafına Bırakıldı

Yem Sanayi A.Ş. (YEMSAN)'nin de özelleştirilmesiyle Türkiye Hayvancılığı onarılmaz yaralar aldı. Ürün fiyatlarında istikrar olmayışı ve hızlı düşüşler olması nedeniyle hayvan yetiştiricileri hızla fakirleşti. Hayvanlarını elden çıkardı ve kasaba gönderdi. Hayvan sayılarında önemli azalmalar oldu. İçinde yaşamakta olduğumuz süreçte, Türkiye kırmızı ette kendine yeterli olmaktan çıktı, canlı hayvan ve et ithali sürekli duruma geldi.

EBK ESK'ye dönüştürüldü ve İşlevsiz Duruma Getirildi

Et Balık Kurumu (EBK), Et ve Süt Kurumu (ESK) dönüştürüldü. Ancak elindeki kurumları büyük ölçüde sattığı gibi günümüzde piyasaya müdahalesi neredeyse yok duruma geldi.

TİGEM'lerin Devreden Çıkarılması ile Türk Çiftçisi, Damızlık Hayvan ve Sertifikalı Tohumlukta Dışa ve Tekelci Sermayeye Bağımlı Duruma Geldi.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM)'nün özelleştirilmesi sürecine sokulması ile birçok Tarım İşletmesi (Tİ) 30 yıllığına kiraya da verilerek elden çıkarıldı. Elden çıkarılması için Tİ'lerin zarar etmesi için her türlü iş yapıldı. Örneğin alt yapı hizmetleri ihmal edildi, ekonomik ömürlerini tamamlayan iş makineleri yenilenmedi ve de çalışan mühendis ve yöneticilerin iş görme ve üretme istek ve coşkuları geriletildi. İlk aşamada Acıpayam, Çiçekdağı, Gelemen, İnanlı, Gökçeada, Ardahan, Hafik, Boztepe ve Kazova Tİ'leri özel sektöre kiralandılar ya da kapatıldılar. Günümüzde de bu süreç devam ediyor.

Kısaca, Tarımsal Kitlerin temel işlevi, tarım ürünlerinin fiyat oluşumunda düzenleyici olmalarıydı. Bu işlevleri nedeniyle üreticiler, yerli ve yabancı büyük sermaye gruplarının ve teşkilatlanmamış kredi piyasasının egemenliğinden belli ölçülerde kendilerini kurtarabiliyorlardı. Bu kurumların özelleştirilmesi, kimilerinin de kapatılmasıyla üreticiler bütünüyle sermaye gruplarının insafına bırakılmışlardır. (*)

Sonuçta, 2002-2018 yılları arasında aile işgücü temelli küçük ve orta ölçekli tarım işletmesine sahip köylülerin bir kesimi, 3,4 milyon hektar alanı ekip biçmekten vazgeçti.

HAYVANCILIKTA NEDEN İTHALATÇI OLDUK?

Mustafa KAYMAKÇI tarafından yazıldı.

Pazar, 22 Eylül 2019 00:00

Hayvansal üretimde de [] artan nüfusa göre kırmızı et başta olmak üzere hayvansal üretim artmadı. Türkiye, açık ve devamlı bir şekilde canlı hayvan ve kırmızı et ithalatçısı oldu.

(* Kimileri, “*Hayvancılıkta Neden İthalatçı Olduk?*” konusunu özelleştirmenin bir sonucu olarak da değerlendirmemi yadırgayabilir, ya da karşı çıkabilir. İçinde yaşamakta olduğumuz süreci, neden-sonuç ilişkileri bağlamında irdelemek zorunluğ u vardır. Gerisi, eskilerin deyimiyle “*laf-ı güzaf*” tır.

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı